

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 473/2025
27.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Небојша Тешић и Драгана Терзић, адвокати из ..., против туженог Холдинг компанија „КРУШИК“ а.д. Ваљево, чији је пуномоћник Марија Митровић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3118/24 од 18.10.2024. године, у седници одржаној 27.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3118/24 од 18.10.2024. године у делу којим је одбијена жалба туженог и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 214/22 од 01.04.2024. године у ставовима првом, другом, четвртном и петом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев да се поништи решење туженог број .../...-... од 07.03.2022. године о отказу уговора о раду тужиоцу као незаконито; да се тужени обавезе да тужиоцу уместо враћања на рад надокнади штету у висини од девет месечних зарада у износу од 861.264,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2024. године до исплате; да се обавезе тужени да тужиоцу на име нанкаде штете због изгубљене зараде за период од 29.03.2022. године до 31.01.2024. године исплати 1.537.095,88 динара са припадајућим доприносима за ПИО на терет запосленог и доприносима за ПИО на терет послодавца за сваки појединачни износ утврђен по стопама важећим на дан уплате у складу са законом, узимајући у обзир примања остварена код другог послодавца, са законском затезном каматом на сваки појединачни износ изгубљене зараде и то на: 11.148,53 динара на име разлике у заради за март 2022. године од 01.05.2022. године до исплате, 66.439,34 динара на име разлике у заради за април 2022. године од 01.06.2022. године до исплате, 69.516,13 динара на име разлике у заради за мај 2022. године од 01.07.2022. године до исплате, 69.516,13 динара на име разлике у заради за јун 2022. године од 01.08.2022. године до исплате, 66.439,34 динара на име разлике за јул 2022. године до 01.09.2022. године до исплате, 72.596,63 динара на име разлике у заради за август 2022. године од 01.10.2022. године до исплате, 70.010,13 динара на име разлике у заради за септембар 2022. године од 01.11.2022. године до исплате, 66.910,34 динара на име разлике у заради за октобар 2022. године од 01.12.2022. године до исплате, 70.010,13 динара на име разлике у

заради за новембар 2022. године од 01.01.2023. године до исплате, 75.194,13 динара на име разлике у заради за децембар 2022. године од 01.02.2023. године до исплате, 70.129,35 динара на име разлике у заради за јануар 2023. године од 01.03.2023. године до исплате, 64.155,90 динара на име разлике у заради за фебруар 2023. године од 01.04.2023. године до исплате, 73.475,23 динара на име разлике у заради за март 2023. године од 01.05.2023. године до исплате, 64.155,90 динара на име разлике у заради за април 2023. године од 01.06.2023. године до исплате, 73.475,23 динара на име разлике у заради за мај 2023. године од 01.07.2023. године до исплате, 70.370,35 динара на име разлике у заради за јун 2023. године од 01.08.2023. године до исплате, 67.263,47 динара на име разлике у заради за јул 2023. године од 01.09.2023. године до исплате, 73.475,23 динара на име разлике у заради за август 2023. године од 01.10.2023. године до исплате, 67.758,47 динара на име разлике у заради за септембар 2023. године од 01.11.2023. године до исплате, 70.886,35 динара на име разлике у заради за октобар 2023. године од 01.12.2023. године до исплате, 70.886,35 динара на име разлике у заради за новембар 2023. године од 01.01.2023. године до исплате, 67.758,47 динара на име разлике у заради за децембар 2023. године од 01.02.2024. године до исплате, 65.524,75 динара на име разлике у заради за јануар 2024. године од 01.03.2024. године до исплате; одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове поступка од 67.500,00 динара, у року од 8 дана од достављања преписа пресуде

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 214/22 од 01.04.2024. године, ставовима првим, другим и четвртим изреке усвојен је тужбени захтев садржине као у изреци ове пресуде. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев у делу преко досуђеног износа у висини девет месечних зарада од 861.264,00 динара са споредним потраживањем до укупно траженог износа у висини 15 месечних зарада од 1.435.440,00 динара, са законском затезном каматом од доношења пресуде до коначне исплате као неоснован. Ставом петим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове од 262.551,64 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3118/24 од 18.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је тужбени захтев усвојен тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, погрешно утврђеног чињеничног стања и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредби из чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по

службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, односно погрешно утврђено чињенично стање у спору у коме је другостепени суд потврдио првостепену пресуду нису предвиђени као разлог због кога се ревизија може изјавити по одредбама члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац, ..., рођен године, засновао је код туженог радни однос 2009. године и обављао је послове на више радних места. Од 2017. године до 12.07.2021. године непрекидно је био на боловању, односно неплаћеном одсуству. Априла 2018. године основано је Привредно друштво „Еспринт Плус“ доо. На основу одлуке надзорног одбора туженог од 21.06.2021. године разрешено је руководство туженог, за генералног директора именована је ББ, која је по препоруци контактирала тужиоца и понудила му да буде део руководећег тима. Тужилац је понуду прихватио, па је између странака закључен уговор о раду 12.07.2021. године, којим је тужилац распоређен на радно место руководиоца сектора комерцијалних послова. Тужилац је извршном одбору директора туженог 07.02.2022. године поднео захтев за одобрење права на неплаћено одсуство, у коме наводи да не може да буде део руководећег тима на чијем челу је ББ, узимајући у обзир начин на који води фирму. Тужени је захтев одбио, из разлога што би трпео процес текућег и будућег уговарања послова од значаја за обављање делатности. Тужени је затим тужиоцу 14.02.2022. године понудио закључење анекса уговора о раду за премештај на одговарајуће радно место, са упозорењем да је у обавези да се о прихвату понуде изјасни у року од 8 дана, те да се за случај да то не учини сматра да је понуду одбио и да задржава право да у судском спору поводом отказа уговора о раду по члану 179. став 5. тачка 2 Закона о раду оспорава законитост анекса. У понуди је наведено да као ... тужилац није остварио очекиване резултате у 2021. години, није спровео до краја ни један кључни задатак који му је поверен, са тактаивним навођењем задатака које тужилац није извршио. Наведено је да тужилац највећи допринос може дати на понуђеним пословима, који одговарају врсти и степену стручне спреме предвиђене закљученим уговором о раду. Тужилац је 04.03.2022. године писмено одбио понуду за закључење анекса уговора о раду, са наводом да је потпуно јасно да је прави разлог за премештај слободно изражавање мишљења, а не потребе процеса рада и други разлози наведени у обавештењу, те да сматра да га тужени омаловажава враћањем на радно место на коме је био запослен пре закључења уговора о раду 12.07.2021. године. Спорним решењем од 07.03.2022. године тужени је отказао тужиоцу уговор о раду због одбијања да ради измене уговорених услова закључи анекс уговора о раду. У разлозима тог решења наведено је да је спроведен поступак у коме је тужиоцу понуђено закључење анекса уговора о раду због разлога који су наведени у понуди, као и да је тужилац одбио да закључи понуђени анекс уговора. На основу налаза вештака економско финансијске струке утврђена је висина износа, чију исплату тужилац захтева по правном основу накнаде штете.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице нижестепени судови усвајају постављени тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду, исказујући становиште да тужени није поступио у смислу члана 172. став 1. Закона о раду пошто тужиоцу у писменој понуди за закључење анекса уговора није навео конкретне разлоге који би се односили на потребе процеса и организације рада. Тужени јесте испоштовао процедуру предвиђену одредбама чланова 171. став 1. тачка 1. и 172. Закона о раду, пошто је тужиоцу понудио закључење анекса уговора о раду и навео разлоге због којих то чини, али ти разлози се односе на неодговорно и немарно извршавање радних обавеза, односно злоупотребу права на одсуство са рада, а не на потребе процеса и

организације рада. Одлуку о захтеву за накнаду штете уместо враћања на рад, односно због изгубљене зараде, судови заснивају на одредбама члана 191. Закона о раду.

По становишту Врховног суда нижестепени судови су на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Према Закону о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...95/18) послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада – анекс уговора, ради премештаја на други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада (члан 171. став 1. тачка 1.); одговарајућим послом у смислу наведене одредбе сматра се посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду (члан 171. став 2.); уз анекс уговора о раду послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи: разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од 8 радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора (члан 172. став 1.); запослени који одбије понуду анекса уговора о раду у остављеном року, задржава право да у судском поступку поводом отказа уговора о раду у смислу члана 179. став 5. тачка 2. овог закона оспорава законитост анекса уговора (члан 172. став 3.); запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то - ако одбије закључење анекса уговора у смислу члана 171. став 1. тачке 1.-5. овог закона (члан 179. став 5. тачка 2.).

Одредбама члана 191. Закона предвиђене су правне последице незаконитог престанка радног односа.

Чињенично је разјашњено да је тужилац, ..., од заснивања радног односа код туженог 2009. године обављао послове више радних места. Пре закључења уговора о раду од 12.07.2021. године за радно место ..., био је распоређен на радном месту ..., које је одговарало његовој стручној спреми и способностима. Закључење анекса за послове претходног радног места њему је понуђено 14.02.2022. године, а он је ову понуду писмено одбио 07.03.2022. године. Уговор о раду од 12.07.2021. године, по коме је тужилац распоређен на радно место ... резултат је сагласности тужиоца да буде део руководећег тима туженог, са ББ, као генералним директором. Тужилац је 07.02.2022. године обавестио руководство туженог да не може да буде део тима на чијем челу се налази ББ, те предложио да му се одобри неплаћено одсуство. Овај захтев је одбијен и тужиоцу предочено да би позитивном одлуком трпело пословање туженог везано за закључивање уговора. Из понуде за закључење анекса уговора о раду, која је уследила након саопштења тужиоца да више не жели да буде у руководећем тиму, следи да суштински разлог за понуђени премештај лежи у чињеници да тужилац као руководилац сектора комерцијалних послова није остварио очекиване резултате, нити кључне задатке који су му поверени обавио до краја.

Постојање потреба послодавца везаних за процес и организацију рада, супротно становишту нижестепених судова, не цени се само са аспекта најбољих ефеката радног доприноса запосленог на радном месту на које се премешта, већ и на радном месту на које је распоређен по актуелном уговору о раду. Тужилац, запослен код туженог од 2009. године, пристао је средином 2021. године да буде део руководећег тима, односно да буде руководећи запослени који одговара за закључивање нових и реализацију већ закључених уговора, на основу којих тужени обавља привредну делатност. Понуда за премештај са руководећег на послове радног места који одговарају стручној спреми

тужиоца, последица је изјашњења тужиоца да више није сагласан да буде у руководству послодавца, уз оцену да тужилац није остварио очекиване резултате рада од 12.07.2021. године. У сврху успешног настављања обављања делатности потребе процеса и организације рада туженог објективно су захтевале ослобођење радног места за које је тужилац закључио уговор о раду 12.07.2021. године, како би се на тим пословима радно ангажовало лице спремно да удовољи потребама послодавца.

Тужилац у овој парници за поништај решења о отказу уговора о раду из разлога предвиђеног чланом 179. став 5. тачка 2. Закона о раду, не оспорава законитост анекса уговора о раду у смислу члана 172. став 3. Закона о раду, мада је о овом праву подучен у понуди од 14.02.2022. године. Отказни разлог постоји, пошто је тужилац одбио да закључи понуђени анекс, који је био у складу са потребама туженог. Пошто нема незаконитог престанка радног односа, неоснован је део тужбеног захтева који се односи на накнаду штете, заснован на одредбама члана 191. Закона о раду.

Тужени је у целости успео у парници, па је о трошковима поступка одлучено на основу одредби чланова 165. став 2., 153. став 1, 154. и 163. ставови 1-4. ЗПП. Туженом су досуђени оправдани трошкови за које је поставио опредељен захтев и састоје се од награде за заступање од стране пуномоћника адвоката на рочишту одржаном 23.11.2023. године у трајању од три сата од 38.250,00 динара и за заступање на рочишту од 01.04.2024. године од 29.250,00 динара.

Из наведених разлога, одлука у изреци донета је на основу одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић